

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพการปลูกทุเรียนของเกษตรกร ตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

Factors Related to Durian Planting Status of Farmers in Tham Sing Subdistrict, Mueang District, Chumphon Province

พิชญา สาระรักษ์¹, สุพัตรา ศรีสุวรรณ² และ สุรินทร์ นียมามงกูร³
Pichaya Sararak¹, Supattra Srisuwan² and Surin Niyamangkoon³

Abstract

The objectives of this research were 1) to study personal factors, economic factors, exposure to agricultural information and durian planting status of farmers, 2) to study relationship between personal factors, economic factors, exposure to agricultural information and durian planting status of farmers, 3) to study trend in changing durian planting of farmers. 4) to study relationship between variables with trend in changing durian planting of farmers. The samples consisted of 231 durian farmers. Data were collected by using interviewing schedule. Statistical analyses were frequency, percentage, mean, standard deviation, minimum, maximum, Chi-square test and Pearson's correlation coefficient. The results of the research revealed that most of the sampled farmers were male. With average of age of 46.62 years. The level of education was elementary or lower. The average number of farm household was 4.22 persons. The average agricultural area was 15.50 rai. The average area for durian plantation was 13.61 rai. The average labor in durian planting was 2.97 persons. The average expenditure of durian planting was 152,961.04 Baht per year. The average income from durian planting was 678,428.57 Baht per year and the average experience of durian plantation was 14.07 years. Farmers were exposed to agricultural information from their friend, conference training, radio and television. Most of the farmers planted Monthong variety (91.3%), and sold durian to the merchant at their orchard (68.8%). Most of the farmers had trend in changing of durian planting on the average at the low level (mean 1.68). The hypothesis testing indicated that number farm household, member of labors in durian planting, and the exposure to agricultural

¹ นิสิตปริญญาโท ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

Department of Agriculture Extension and Communication, Faculty of Agriculture, Kasetsart University, Chatujak Bangkok, 10900, Thailand.

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

Department of Agricultural Extension and Communication, Faculty of Agriculture, Kasetsart University, Chatujak Bangkok, 10900, Thailand.

³ รองศาสตราจารย์ ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

Department of Statistics, Faculty of Science, Kasetsart University, Chatujak Bangkok, 10900, Thailand.

รับเรื่อง : พฤษภาคม 2559

รับตีพิมพ์ : มิถุนายน 2559

*Corresponding author : agrstsw@ku.ac.th

information by mass media had significant relationship with durian planting status. For the trend in changing durian planting, it was found that the age of the farmers, the area for durian plantation, the expenditure in durian planting and the income from durian planting had significant negative relationship with the trend in changing durian planting. While the experience in durian planting had no significant relationship with the trend in changing durian planting.

Keywords: Farmer, durian, durian planting

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ การเปิดรับข่าวสารทางการเกษตร และสภาพการปลูกทุเรียนของเกษตรกร 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ การเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรกับสภาพการปลูกทุเรียนของเกษตรกร 3) เพื่อศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการปลูกทุเรียนของเกษตรกร 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการปลูกทุเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรที่ปลูกทุเรียน ตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำนวน 231 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด การทดสอบโดยไคสแควร์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 46.62 ปี มีระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.22 คน มีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 15.50 ไร่ มีพื้นที่ปลูกทุเรียนเฉลี่ย 13.61 ไร่ มีแรงงานในการปลูกทุเรียนเฉลี่ย 2.97 คน มีรายจ่ายในการปลูกทุเรียนเฉลี่ย 152,961.04 บาทต่อปี มีรายได้จากการปลูกทุเรียนเฉลี่ย 678,428.57 บาทต่อปี และมีประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนเฉลี่ย 14.07 ปี เกษตรกรมีการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรมากที่สุดจากเพื่อนเกษตรกร การจัดประชุมกับการฝึกอบรม และวิทยุกับโทรทัศน์ ส่วนใหญ่เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ร้อยละ 91.3 ส่วนรูปแบบการจำหน่ายทุเรียนส่วนมากมีพ่อค้ามารับซื้อที่สวน ร้อยละ 68.8 เกษตรกรมีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงการปลูกทุเรียนโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 1.68 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในการปลูกทุเรียน และการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับสภาพการปลูกทุเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการปลูกทุเรียน พบว่า อายุ พื้นที่ปลูกทุเรียน รายจ่ายในการปลูกทุเรียน และรายได้จากการปลูกทุเรียนมีความสัมพันธ์ทางลบกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการปลูกทุเรียนโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการปลูกทุเรียนโดยรวม

คำสำคัญ: เกษตรกร ทุเรียน สภาพการปลูกทุเรียน

คำนำ

ผลไม้ นับเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญประเภทหนึ่งของประเทศไทย โดยประเทศไทยเป็นผู้นำการผลิตและการส่งออกผลไม้เมืองร้อนที่สำคัญและมีชื่อเสียงที่สุดในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งมีมูลค่าการส่งออกเป็นอันดับที่ 1 ผลไม้สามารถนำรายได้เข้าประเทศหลายพันล้านบาทต่อปี เนื่องจากผลไม้ไทยเป็นที่นิยมของผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในการผลิตผลไม้ถือได้ว่าไทยเป็นประเทศที่มีสภาพภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศที่เหมาะสม (Office of Agricultural Economics, 2014)

ทุเรียน เป็นผลไม้เขตร้อนที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจชนิดหนึ่งของประเทศไทย ซึ่งประเทศไทยเรามีศักยภาพสูงในด้านการผลิตทุเรียนคุณภาพดี สามารถสร้างชื่อเสียงทั้งด้านคุณภาพและรสชาติว่าดีที่สุดในโลก ทุเรียนจึงได้รับการขนานนามว่าเป็น “ราชาแห่งผลไม้เมืองร้อน” เนื่องจากทุเรียนมีความแปลกทั้งรูปร่าง กลิ่น และรสชาติ กล่าวคือ มีผลขนาดใหญ่และมีหนามเป็นจำนวนมาก เนื้อทุเรียนมีรสชาติอร่อย หวานมัน กลิ่นหอม และมีคุณค่าทางอาหารสูง ทุเรียนจึงเป็นที่รู้จักและนิยมบริโภคกันอย่างแพร่หลายทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ (Office of Agricultural Economics, 2014)

ภาคใต้ เป็นพื้นที่หนึ่งของประเทศที่มีการปลูกทุเรียนกันเป็นจำนวนมาก และมีเนื้อที่ให้ผลเป็นอันดับต้น ๆ ของประเทศ ในปัจจุบันมีเนื้อที่ให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นเล็กน้อย โดยเนื้อที่ให้ผล 293,002 ไร่ มีผลผลิต 240,961 ตัน และมีผลผลิตต่อไร่ 822 กิโลกรัม คาดว่าผลผลิตต่อไร่จะเพิ่มขึ้น เพราะทุเรียนมีราคาดี รวมถึงมีสภาพอากาศที่เอื้ออำนวยต่อการออกดอกติดผล ไม่

ประสบสภาพอากาศแปรปรวนเหมือนปี 2551 ซึ่งในปีนั้นพื้นที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่มีแนวโน้มลดลง เนื่องจากเกษตรกรเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นทดแทน (Kritayakulchat, 2008) ทำให้แนวโน้มการปลูกทุเรียนเปลี่ยนแปลงไปมาก ซึ่งในปัจจุบันมีแนวโน้มการขยายพื้นที่ปลูกทุเรียนอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากราคาผลผลิตทุเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 46 บาท จึงเป็นเหตุจูงใจให้มีการปลูกทุเรียนและดูแลรักษาสวนทุเรียนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ภาคใต้ยังมีแหล่งผลิตทุเรียนที่สำคัญลำดับต้น ๆ ของประเทศ ได้แก่ จังหวัดชุมพร จังหวัดยะลา และจังหวัดนครศรีธรรมราช ตามลำดับ (Office of Agricultural Economics, 2015)

จังหวัดชุมพร นับว่าเป็นอันดับหนึ่งของภาคใต้ที่มีพื้นที่การปลูกทุเรียนมากที่สุด และเป็นอันดับสองของประเทศไทยรองจากจังหวัดจันทบุรี โดยในปี พ.ศ. 2558 จังหวัดชุมพรมีเนื้อที่ให้ผลทั้งสิ้น 108,257 ไร่ มีผลผลิต 124,495 ตัน และมีผลผลิตต่อไร่ 1,150 กิโลกรัม (Office of Agricultural Economics, 2015) โดยช่วงที่ทุเรียนจะออกสู่ตลาดมากที่สุดคือ ช่วงเดือนสิงหาคม โดยพื้นที่ในการผลิตทุเรียนมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอสวี อำเภอทุ่งตะโก อำเภอหลังสวน และอำเภอพะโต๊ะ เป็นต้น

ตำบลถ้ำสิงห์ เป็นแหล่งผลิตทุเรียนที่สำคัญของอำเภอเมือง เนื่องจากตำบลถ้ำสิงห์มีสภาพดินที่อุดมสมบูรณ์เหมาะสมแก่การประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งเกษตรกรในพื้นที่นี้ปลูกทุเรียนกันเป็นส่วนมาก ทั้งยังมีประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการปลูกทุเรียนค่อนข้างสูง แต่ในการปลูกทุเรียนนั้นเกษตรกรย่อมประสบปัญหาด้านการปลูกทุเรียน เนื่องมาจากสาเหตุ

ต่าง ๆ เช่น การใช้ต้นทุนการผลิตที่สูง เพราะสารเคมี ยาและปุ๋ยชนิดต่างๆ มีราคาแพง รวมถึงการระบาดของโรคและแมลงศัตรูก็เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากเกษตรกรมีการใช้สารเคมีเกินความจำเป็น ส่งผลต่อการตัดยา ปัญหาการขาดแคลนน้ำที่ไม่เพียงพอในการปลูกทุเรียน บางครัวเรือนจึงได้สร้างแหล่งน้ำขึ้นเอง โดยการทำบ่อน้ำตื้นหรือการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ปัญหาขาดแคลนแรงงานในการปลูกทุเรียน เนื่องจากแรงงานรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคเกษตรน้อยลง อีกทั้งเกษตรกรส่วนใหญ่มีความวิตกกังวลกับปัญหาค่าจ้างแรงงาน เพราะส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของต้นทุนการผลิต และส่งผลให้มีรายได้ลดลง จะเห็นได้ว่าปัญหาดังกล่าวเกิดผลกระทบโดยตรงต่อเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนทั้งสิ้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญว่า ปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับสภาพการปลูกทุเรียนของเกษตรกรตำบลถ้ำสิงห์ และเพื่อศึกษาว่าแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการปลูกทุเรียนของเกษตรกรว่าเป็นไปในทิศทางใด เพื่อนำไปสู่การวางแผนทางในการพัฒนาศักยภาพการปลูกทุเรียน และการส่งเสริมการปลูกทุเรียนในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

ขั้นตอนและวิธีการ

ระยะเวลาในการวิจัย ตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2558 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2559 ได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน ตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร คำนวณโดยใช้สูตรของ Yamane โดยวิธีการสุ่มแบบง่าย จำนวน 231 คน (Niyamangkoon, 2013) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัยครั้งนี้

นี้ คือ แบบสัมภาษณ์ โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 5 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ตอนที่ 3 การเปิดรับข่าวสารทางการเกษตร ตอนที่ 4 สภาพการปลูกทุเรียนของเกษตรกร และตอนที่ 5 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการปลูกทุเรียนของเกษตรกร ทดสอบเครื่องมือโดยการหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเนื้อหาความเหมาะสม ความชัดเจนของคำถาม และนำมาปรับปรุงแก้ไข หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสัมภาษณ์ไปทดสอบกับเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน นำมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ ครอนบาชส์ แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) ของแบบสัมภาษณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการปลูกทุเรียนของเกษตรกร ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.842 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าไคสแควร์ (Chi-square) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผล

ปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน พบว่า เกษตรกรที่ปลูกทุเรียน ส่วนมากเป็นเพศชาย ร้อยละ 69.7 มีอายุเฉลี่ย 46.62 ปี มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ประถมศึกษา ร้อยละ 50.6 และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.22 คน

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน พบว่า เกษตรกรมีพื้นที่ทำการเกษตร

เฉลี่ย 15.50 ไร่ มีพื้นที่ปลูกทุเรียนเฉลี่ย 13.61 ไร่ มีจำนวนแรงงานในการปลูกทุเรียนเฉลี่ย 2.97 คน มีรายจ่ายในการปลูกทุเรียนเฉลี่ย 152,961.04 บาทต่อปี มีรายได้จากการปลูกทุเรียน 678,428.57 บาทต่อปี มีประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนเฉลี่ย 14.07 ปี และมีแหล่งเงินทุนในการปลูกทุเรียนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 43.3

การเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกร พบว่า การเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อบุคคล เกษตรกรส่วนมากเปิดรับข่าวสารจากเพื่อนเกษตรกร ร้อยละ 56.7 มีการเปิดรับสื่อกิจกรรมจากการจัดประชุมและการฝึกอบรม ร้อยละ 42.0 และมีการเปิดรับสื่อมวลชนจากวิทยุกับโทรทัศน์ ร้อยละ 40.3

สภาพการปลูกทุเรียน พบว่า เกษตรกรส่วนมากปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ร้อยละ 91.3 มีลักษณะพื้นที่ปลูกทุเรียนเป็นพื้นที่ดอน ร้อยละ 66.7 มีสภาพดินเป็นดินแดงร่วนซุย ร้อยละ 60.6 มีวิธีการให้น้ำทุเรียนโดยใช้สปริงเกอร์ ร้อยละ 92.2 มีความถี่ในการให้น้ำทุเรียน 3 – 4 ครั้งต่อเดือน ร้อยละ 69.7 ชนิดของปุ๋ยที่ใส่ คือ ปุ๋ยเคมีควบคู่กับปุ๋ยชีวภาพ ร้อยละ 85.7 มีความถี่ในการใส่ปุ๋ยทุเรียนใส่ 3 – 4 ครั้งต่อปี ร้อยละ 55.8 ส่วนมากโรคที่เกิดกับทุเรียน คือ โรครากเน่าโคนเน่า ร้อยละ 50.6 ส่วนมากแมลงศัตรูที่พบ คือ เพลี้ยแป้ง ร้อยละ 34.6 มีวิธีการป้องกันโรคและกำจัดแมลงศัตรูทุเรียนโดยใช้สารเคมีฉีดพ่น ร้อยละ 94.4 มีรูปแบบการเก็บเกี่ยวทุเรียนโดยใช้มีดตัดก้านผลแล้วรับด้วยกระสอบ ร้อยละ 98.3 และมีรูปแบบการจำหน่ายทุเรียนส่วนใหญ่มีพ่อค้ามารับซื้อที่สวน ร้อยละ 68.8

จากการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยส่วนบุคคลกับสภาพการปลูกทุเรียน พบว่า อายุ มีความสัมพันธ์กับด้านสภาพดินที่ปลูกทุเรียน และด้านรูปแบบการจำหน่ายทุเรียน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับด้านสภาพดินที่ปลูกทุเรียน ด้านความถี่การใส่ปุ๋ยทุเรียน และด้านรูปแบบการจำหน่ายทุเรียน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) ดังตารางที่ 1

จากการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยด้านเศรษฐกิจกับสภาพการปลูกทุเรียน พบว่า พื้นที่ทำการเกษตร มีความสัมพันธ์กับด้านความถี่การให้น้ำทุเรียน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) พื้นที่ปลูกทุเรียน มีความสัมพันธ์กับด้านความถี่การให้น้ำทุเรียน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) จำนวนแรงงานในการปลูกทุเรียนมีความสัมพันธ์กับด้านสภาพดินที่ปลูกทุเรียน ด้านโรคที่เกิดกับทุเรียน และด้านแมลงศัตรูที่พบ (ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) รายจ่ายในการปลูกทุเรียน มีความสัมพันธ์กับด้านความถี่การให้น้ำทุเรียน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) รายได้จากการปลูกทุเรียน มีความสัมพันธ์กับด้านความถี่การให้น้ำทุเรียน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) และประสบการณ์ในการปลูกทุเรียน มีความสัมพันธ์กับด้านสภาพดินที่ปลูกทุเรียน และด้านแมลงศัตรูทุเรียนที่พบ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ) ดังตารางที่ 2

จากการทดสอบสมมติฐาน การเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรกับสภาพการปลูกทุเรียน พบว่า การเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล

มีความสัมพันธ์กับด้านลักษณะพื้นที่ปลูกทุเรียน และด้านโรคที่เกิดกับทุเรียน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ) การเปิดรับข่าวสารจากสื่อกิจกรรม มีความสัมพันธ์กับด้านพันธุ์ทุเรียน (ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับด้านพันธุ์ทุเรียน ด้านสภาพดินที่ปลูกทุเรียนและด้านความถี่การให้น้ำทุเรียน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) ดังตารางที่ 3

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการปลูกทุเรียนพบว่า เกษตรกรมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการ

ปลูกทุเรียนโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยทั้ง 7 ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ย 1.68 ดังตารางที่ 4 สำหรับการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการปลูกทุเรียนโดยรวม พบว่า อายุ พื้นที่ปลูกทุเรียน รายจ่ายในการปลูกทุเรียน และรายได้จากการปลูกทุเรียน มีความสัมพันธ์ทางลบกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการปลูกทุเรียนโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการปลูกทุเรียนโดยรวมดังตารางที่ 5

Table 1 Relationship between personal factors with durian planting status of farmers

| Personal factors | Cultivar (χ^2) | Styles areas (χ^2) | Soil (χ^2) | Watering (χ^2) | Fertilizer (χ^2) | Plant disease (χ^2) | Pests disease (χ^2) | Sold durian (χ^2) |
|------------------|--------------------------|---------------------------------|----------------------|--------------------------|----------------------------|----------------------------------|----------------------------------|--------------------------------|
| Gender | 0.001 ^{ns} | 0.164 ^{ns} | 3.746 ^{ns} | 0.310 ^{ns} | 0.363 ^{ns} | 0.130 ^{ns} | 3.538 ^{ns} | 0.967 ^{ns} |
| Age | 0.628 ^{ns} | 2.141 ^{ns} | 17.230 ^{**} | 1.728 ^{ns} | 2.593 ^{ns} | 3.998 ^{ns} | 5.985 ^{ns} | 7.886 [*] |
| Education | 0.280 ^{ns} | 0.000 ^{ns} | 2.236 ^{ns} | 2.522 ^{ns} | 0.008 ^{ns} | 3.763 ^{ns} | 2.084 ^{ns} | 0.023 ^{ns} |
| Member household | 3.435 ^{ns} | 0.290 ^{ns} | 11.123 [*] | 3.470 ^{ns} | 6.524 [*] | 0.917 ^{ns} | 0.568 ^{ns} | 8.132 [*] |

Note: *Significant at the level 0.05, **Significant at the level 0.01 ns. = Non - significant

Table 2 Relationship between economic factors with durian planting status of farmers

| Economic factors | Cultivar (χ^2) | Styles areas (χ^2) | Soil (χ^2) | Watering (χ^2) | Fertilizer (χ^2) | Plant disease (χ^2) | Pests disease (χ^2) | Sold durian (χ^2) |
|------------------|--------------------------|---------------------------------|----------------------|--------------------------|----------------------------|----------------------------------|----------------------------------|--------------------------------|
| Area agriculture | 1.594 ^{ns} | 3.128 ^{ns} | 2.692 ^{ns} | 13.584 ^{**} | 2.091 ^{ns} | 1.809 ^{ns} | 1.861 ^{ns} | 0.684 ^{ns} |
| Area for durian | 0.552 ^{ns} | 0.716 ^{ns} | 1.282 ^{ns} | 14.552 ^{**} | 2.341 ^{ns} | 0.620 ^{ns} | 1.631 ^{ns} | 0.061 ^{ns} |
| Member labor | 1.594 ^{ns} | 5.416 [*] | 6.117 [*] | 0.309 ^{ns} | 0.015 ^{ns} | 6.811 [*] | 9.035 [*] | 0.353 ^{ns} |
| Expenditure | 1.599 ^{ns} | 0.608 ^{ns} | 1.698 ^{ns} | 14.037 ^{**} | 3.322 ^{ns} | 4.685 ^{ns} | 3.197 ^{ns} | 2.167 ^{ns} |
| Income | 3.726 ^{ns} | 1.816 ^{ns} | 6.919 ^{ns} | 14.113 ^{**} | 3.161 ^{ns} | 3.823 ^{ns} | 3.989 ^{ns} | 1.765 ^{ns} |
| Experience | 0.734 ^{ns} | 1.165 ^{ns} | 18.648 ^{**} | 4.311 ^{ns} | 2.818 ^{ns} | 6.247 ^{ns} | 10.746 [*] | 1.904 ^{ns} |
| Source of funds | 1.229 ^{ns} | 1.470 ^{ns} | 8.753 ^{ns} | 1.509 ^{ns} | 4.760 ^{ns} | 2.624 ^{ns} | 7.880 ^{ns} | 1.418 ^{ns} |

Note: *Significant at the level 0.05, **Significant at the level 0.01 ns. = Non - significant

Table 3 Relationship between exposure to agricultural information with durian planting status of farmers

| Exposure to agricultural information | Cultivar (χ^2) | Styles areas (χ^2) | Soil (χ^2) | Watering (χ^2) | Fertilizer (χ^2) | Plant disease (χ^2) | Pests disease (χ^2) | Sold durian (χ^2) |
|--------------------------------------|-----------------------|---------------------------|----------------------|-----------------------|-------------------------|----------------------------|----------------------------|--------------------------|
| Person media | 1.625 ^{ns} | 6.767 [*] | 2.302 ^{ns} | 5.048 ^{ns} | 0.348 ^{ns} | 19.814 ^{**} | 3.009 ^{ns} | 1.667 ^{ns} |
| Activity media | 10.676 ^{**} | 0.231 ^{ns} | 6.744 ^{ns} | 4.210 ^{ns} | 1.090 ^{ns} | 5.252 ^{ns} | 6.444 ^{ns} | 0.428 ^{ns} |
| Mass media | 9.455 ^{**} | 0.256 ^{ns} | 21.035 ^{**} | 14.975 ^{**} | 1.899 ^{ns} | 8.585 ^{ns} | 6.507 ^{ns} | 4.470 ^{ns} |

Note: *Significant at the level 0.05, **Significant at the level 0.01 ns. = Non - significant

Table 4 Trend in changing durian planting of farmers

| Changing of durian planning | \bar{x} | S.D. | Level of changing |
|--------------------------------------|-------------|-------------|-------------------|
| 1. Changing of cultivar | 1.40 | 0.65 | low |
| 2. Changing of styles areas | 1.39 | 0.69 | low |
| 3. Changing of Soil | 1,79 | 1.04 | low |
| 4. Changing of caring for plants | 1.86 | 0.98 | low |
| 5. Changing of pest management | 2.02 | 1.11 | low |
| 6. Changing of harvesting techniques | 1.44 | 0.68 | low |
| 7. Changing of sold durian | 1.85 | 1.04 | low |
| Total | 1.68 | 0.88 | low |

Note: 1.00 – 2.33 = low, 2.34 – 3.66 = Moderate, 3.67 – 5.00 = High

Table 5 Relationship between variables with trend in changing durian planting of farmers

| Trend in changing durian planting | r | p-value | Results relationship |
|-----------------------------------|----------------------|---------|-----------------------|
| Age | -0.130 [*] | 0.048 | Have relationship |
| Area for durian plantation | -0.162 [*] | 0.014 | Have relationship |
| Expenditure in durian planting | -0.221 ^{**} | 0.001 | Have relationship |
| Income from durian planting | -0.244 ^{**} | 0.000 | Have relationship |
| Experience of durian plantation | -0.114 ^{ns} | 0.084 | Not have relationship |

Note: *Significant at the level 0.05, **Significant at the level 0.01 ns. = Non - significant

วิจารณ์

ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เกษตรกรส่วนมากเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 46.62 ปี เนื่องจากคนรุ่นใหม่กำลังอยู่ในวัยเรียน และเกษตรกรไม่มีการสนับสนุนให้ลูกหลานทำการเกษตรเพราะเป็นอาชีพที่ต้องใช้แรงงาน ยังพบว่า เกษตรกรมีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่าประถมศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับในสมัยก่อนนั้น กำหนดการศึกษาเพียงแค่ชั้นประถมศึกษาเท่านั้น และเกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.22 คน

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่า เกษตรกรมีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ยที่ 15.50 ไร่ พื้นที่ปลูกทุเรียน เฉลี่ย 13.61 ไร่ โดยมีจำนวนแรงงานในการปลูกทุเรียนเฉลี่ย 2.97 ซึ่งสอดคล้องกับ Koprkitngam (1995) พบว่า มีจำนวนแรงงานเฉลี่ย 2.8 คน รายจ่ายในการปลูกทุเรียนเฉลี่ย 152,961.04 บาทต่อปี และมีรายได้จากการปลูกทุเรียน 678,428.57 บาทต่อปี ซึ่งเกษตรกรมีรายได้ค่อนข้างสูง เนื่องจากราคาทุเรียนในปี 2556 อยู่ในเกณฑ์ดี รวมถึงเกษตรกรมีประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนเฉลี่ย 14.07 ปี และแหล่งเงินทุนในการปลูกทุเรียนส่วนใหญ่มาจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

การเปิดรับข่าวสารทางการเกษตร พบว่า เกษตรกรส่วนมากเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลผ่านเพื่อนเกษตรกร เนื่องจากเกษตรกรสามารถพูดคุย สอบถาม หรือ แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์การปลูกทุเรียน และความเป็นไปของราคาทุเรียนกับเพื่อนเกษตรกรได้ง่ายกว่าบุคคลอื่น ซึ่งสอดคล้องกับ Thardphaiboon (2003) ที่พบว่า เกษตรกรได้รับความรู้จากเพื่อนบ้านเป็นส่วนมาก สำหรับการเปิดรับข่าวสาร

ทางการเกษตรจากสื่อกิจกรรม ส่วนใหญ่เกษตรกรเปิดรับข่าวสารผ่านการจัดประชุมและการฝึกอบรมที่เน้นกระบวนการรวมกลุ่ม จัดขึ้นเพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ในเรื่องการใช้สารเคมี รวมถึงโรคและแมลงศัตรูของทุเรียน และการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อมวลชน เกษตรกรส่วนมากเปิดรับข่าวสารผ่านวิทยุกับโทรทัศน์ เนื่องจากเป็นช่องทางการสื่อสารที่เกษตรกรสามารถเข้าใจได้ง่าย และมีการเข้าถึงสื่อได้มากกว่าช่องทางอื่น

สภาพการปลูกทุเรียนของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนมากนิยมปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองซึ่งสอดคล้องกับ Thardphaiboon (2003) พบว่า เกษตรกรนิยมปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองเป็นส่วนใหญ่ เพราะพันธุ์หมอนทองมีราคาดี เป็นที่ต้องการของตลาด มีลักษณะพื้นที่ปลูกทุเรียนเป็นพื้นที่ดอน ในขณะที่สภาพดินที่ปลูกทุเรียนเป็นดินแดงร่วนซุย เกษตรกรมีวิธีการให้น้ำทุเรียนโดยใช้สปริงเกอร์ เนื่องจากสะดวกและประหยัดแรงงาน ส่วนความถี่ในการให้น้ำทุเรียน 3 – 4 ครั้งต่อเดือน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศด้วย ชนิดของปุ๋ยที่ใช้ใช้ปุ๋ยเคมีควบคู่กับปุ๋ยชีวภาพ มีความถี่ในการใส่ปุ๋ยทุเรียน 3 – 4 ครั้งต่อปี โรคที่เกิดกับทุเรียนโดยส่วนมากเป็นโรครากเน่าโคนเน่า แมลงศัตรูที่พบส่วนมากเป็นเพลี้ยแป้ง มีวิธีการป้องกันโรคและกำจัดแมลงศัตรูโดยใช้สารเคมีฉีดพ่น มีรูปแบบการเก็บเกี่ยวทุเรียนใช้มีดตัดก้านผลแล้วรับด้วยกระสอบ เพราะเป็นวิธีที่สะดวกรวดเร็ว และรูปแบบการจำหน่ายทุเรียนมีพ่อค้ามารับซื้อที่สวน

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการปลูกทุเรียนโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน เนื่องจากพันธุ์หมอนทองเป็นพันธุ์ที่ตลาดต้องการมากที่สุด และมีราคาดี ด้านลักษณะพื้นที่ปลูกทุเรียนเกษตร

ส่วนมากปลูกทุเรียนอยู่บนที่ดินของตนเองมาเป็นระยะเวลาานาน ด้านสภาพดินที่ปลูกทุเรียนก็มีความอุดมสมบูรณ์อยู่แล้ว ด้านการดูแลรักษาเนื่องจากเกษตรกรดูแลรักษาสวนทุเรียนเป็นอย่างดี เนื่องจากทุเรียนให้ผลผลิตและสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร ส่วนด้านการป้องกันโรคและกำจัดแมลงศัตรูทุเรียน เกษตรกรใช้สารเคมีฉีดพ่น เพราะเป็นวิธีที่สะดวกรวดเร็ว ได้ผลดีกว่าวิธีอื่น สำหรับด้านรูปแบบการเก็บเกี่ยวทุเรียนส่วนมากการเก็บเกี่ยวทุเรียนใช้วิธีการตัดก้านผลแล้วรับด้วยกระสอบเนื่องจากสะดวกต่อการเก็บเกี่ยว ส่วนด้านรูปแบบการจำหน่ายทุเรียนมีพ่อค้ามารับซื้อที่สวน เนื่องจากเป็นช่องทางที่สะดวกต่อการจำหน่าย จะเห็นได้ว่าเหตุผลดังกล่าวทำให้เกษตรกรมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการปลูกทุเรียนอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน

จากการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการปลูกทุเรียนโดยรวม พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการปลูกทุเรียนทางลบ เนื่องจากเกษตรกรที่มีอายุมาก ปลูกทุเรียนมาเป็นระยะเวลาานานซึ่งยากที่จะเปลี่ยนแปลง พื้นที่ปลูกทุเรียนมีความสัมพันธ์กับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการปลูกทุเรียนทางลบ เนื่องจากพื้นที่ปลูกทุเรียนของเกษตรกรให้ผลผลิต และสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร รายจ่ายในการปลูกทุเรียนมีความสัมพันธ์ทางลบกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการปลูกทุเรียน เนื่องจากเกษตรกรที่มีรายจ่ายในการปลูกทุเรียนมากเพราะต้องการให้ผลผลิตทุเรียนขายได้ในราคาดี และรายได้จากการปลูกทุเรียนมีความสัมพันธ์ทางลบกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการปลูกทุเรียน เนื่องจากเกษตรกรส่วนมากมีรายได้จากการปลูกทุเรียนค่อนข้างสูง ทั้งนี้จึงเป็น

เหตุผลที่เกษตรกรมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการปลูกทุเรียนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับสภาพการปลูกทุเรียนของเกษตรกร ได้แก่ อายุ มีความสัมพันธ์กับด้านสภาพดินที่ปลูกทุเรียน และด้านรูปแบบการจำหน่ายทุเรียน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ) เนื่องจากเกษตรกรให้ความสำคัญกับสภาพดินที่ปลูกทุเรียน ซึ่งดินร่วมชุกเป็นดินที่เกษตรกรกล่าวว่ามีความเหมาะสมในการปลูกทุเรียนมากที่สุด และด้านรูปแบบการจำหน่ายทุเรียนมีพ่อค้ามารับซื้อที่สวน เป็นวิธีที่สะดวก ได้ราคาดี จำนวนสมาชิกในครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับด้านสภาพดินที่ปลูกทุเรียน ด้านรูปแบบการจำหน่ายทุเรียน และด้านความถี่การใส่ปุ๋ยทุเรียน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) เนื่องจากสมาชิกในครัวเรือนทุกคนที่อาศัยอยู่ร่วมกับเกษตรกรในครัวเรือนเดียวกัน เป็นบุคคลที่สามารถรับรู้ในเรื่องการปลูกทุเรียน ไม่ว่าจะเป็นด้านสภาพดินที่ปลูกทุเรียน รวมถึงด้านรูปแบบการจำหน่ายทุเรียนเช่นเดียวกับเกษตรกร และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนส่วนหนึ่งเป็นแรงงานในการปลูกทุเรียน จะเห็นได้ว่าจำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อยต้องใส่ปุ๋ยทุเรียนบ่อยครั้งกว่าครัวเรือนที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมาก

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับสภาพการปลูกทุเรียน ได้แก่ พื้นที่ทำการเกษตรและพื้นที่ปลูกทุเรียน มีความสัมพันธ์กับด้านความถี่การให้น้ำทุเรียน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) เนื่องจากเกษตรกรให้ความสำคัญกับการดูแลพื้นที่ทำการเกษตรและพื้นที่ปลูกทุเรียนเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นที่ให้ผลผลิตและสร้างรายได้ให้

แก่เกษตรกร จำนวนแรงงานในการปลูกทุเรียน มีความสัมพันธ์กับด้านลักษณะพื้นที่ปลูกทุเรียน ด้านสภาพดินที่ปลูกทุเรียน ด้านโรคที่เกิดทุเรียน และแมลงศัตรูที่เกิดกับทุเรียน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) จะเห็นได้ว่าแรงงานในการปลูกทุเรียนเป็นผู้ปฏิบัติงานตั้งแต่เริ่มปลูกทุเรียนในขั้นตอนต่างๆ สำหรับรายจ่ายในการปลูกทุเรียนมีความสัมพันธ์ด้านความถี่การให้น้ำทุเรียน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) เนื่องจากเกษตรกรมีรายจ่ายในการปลูกทุเรียนค่อนข้างสูง เนื่องจากว่าเกษตรกรต้องใช้เงินทุนในการดูแลรักษาสวนทุเรียน การให้น้ำบ่อยครั้งนับว่าเป็นการเพิ่มรายจ่ายในการปลูกทุเรียนทั้งสิ้น และรายได้จากการปลูกทุเรียนมีความสัมพันธ์กับความถี่การให้น้ำทุเรียน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) เนื่องจากรายได้ต่อปีของครัวเรือนถือว่าเป็นเรื่องที่เกษตรกรให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก จะเห็นได้ว่าเกษตรกรส่วนมากมีรายได้สูงสามารถนำไปใช้จ่ายเลี้ยงดูบุคคลในครอบครัวได้ ส่วน ประสิทธิภาพในการปลูกทุเรียนมีความสัมพันธ์กับด้านสภาพดินที่ปลูกทุเรียน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) เนื่องจากเกษตรกรให้ความสำคัญกับสภาพดินที่ใช้ปลูกทุเรียนเป็นอันดับต้นๆ เนื่องจากถ้าสภาพดินที่มีความอุดมสมบูรณ์จะปลูกทุเรียนให้เจริญเติบโตได้ดี และประสิทธิภาพในการปลูกทุเรียนมีความสัมพันธ์กับด้านแมลงศัตรูทุเรียนที่พบด้วย (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) เนื่องจากเกษตรกรมีประสบการณ์ในการจัดการแมลงศัตรูทุเรียน โดยการใช้สารเคมีฉีดพ่น เพราะเป็นวิธีที่ได้ผลดี

จากผลการทดสอบสมมติฐาน การเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กับด้านลักษณะพื้นที่ปลูกทุเรียน และด้านโรคที่เกิดกับทุเรียน (ที่ระดับนัยสำคัญ

ทางสถิติ 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ) เนื่องจากเกษตรกรมีโอกาสได้พบเพื่อนเกษตรกรด้วยกัน รวมถึงมีลักษณะพื้นที่ใกล้เคียงที่คล้ายกัน ทำให้เกษตรกรได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์เรื่องโรคและแมลงศัตรูที่เกิดกับทุเรียน สำหรับการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อกิจกรรม มีความสัมพันธ์กับด้านพื้นที่ทุเรียน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) เนื่องจากสื่อกิจกรรมมีการจัดประชุมและการฝึกอบรมทำให้เกษตรกรเรียนรู้และทราบข้อมูลข่าวสารได้จากหลาย ๆ ที่ โดยการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน และการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับด้านพื้นที่ทุเรียน ด้านสภาพดินที่ปลูกทุเรียน และความถี่การให้น้ำทุเรียน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) ทั้งนี้เพราะว่าเกษตรกรส่วนมากมีการเปิดรับข่าวสารผ่านทางวิทยุกับโทรทัศน์ ซึ่งเป็นสื่อที่เข้าใจง่ายกว่าสื่ออื่น ๆ เนื่องจากเห็นทั้งภาพและเสียง รวมถึงสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในรายการได้ทาง sms หรือทางการโทรศัพท์เข้าไปพูดคุยในรายการ อาจจะเป็นเรื่องการปลูกทุเรียน และราคาผลผลิตในแต่ละช่วงฤดูกาล เป็นต้น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ด้านสภาพดินที่ปลูกทุเรียน ควรมีการปรับสภาพดิน โดยการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ชนิดต่างๆ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก มูลสัตว์ หรือเศษพืช เป็นต้น เพื่อช่วยรักษาระดับความอุดมสมบูรณ์ของดินให้สูงอยู่เสมอและพร้อมในการเพาะปลูกพืชผลต่างๆ

ด้านการดูแลรักษา ควรมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมชลประทาน องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น เข้ามาดูแลการจัดการน้ำของ

หมู่บ้านที่ขาดแคลนน้ำในการปลูกทุเรียน เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้เพียงพอกับการปลูกทุเรียน

ด้านโรคและกำจัดแมลงศัตรูทุเรียน ควรมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ เป็นต้น เพื่อฝึกอบรมให้แก่เกษตรกรในเรื่องโรคและแมลงศัตรูทุเรียน รวมถึงการใช้สารเคมีชนิดต่าง ๆ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ สามารถจัดการโรคและแมลงศัตรูได้ถูกต้องและเหมาะสม

แรงงานมีความสำคัญกับการปลูกทุเรียนเป็นอย่างมาก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานในครัวเรือน เนื่องจากแรงงานจ้างในพื้นที่หายาก ทั้งยังมีอัตราค่าจ้างสูง ดังนั้นควรมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดหาแรงงาน ให้เพียงพอต่อความต้องการ รวมถึงการฝึกอบรมให้ความรู้ความสามารถแก่แรงงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปลูกทุเรียนให้มากขึ้น

การเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรจากแหล่งสื่อต่าง ๆ ได้แก่ เพื่อนเกษตรกร การจัดประชุมกับการฝึกอบรม และวิทยุกับโทรทัศน์ ดังนั้น แหล่งสื่อเหล่านี้เป็นช่องทางที่เหมาะสมในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ ในเรื่องการปลูกทุเรียนไปยังเกษตรกร

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการปลูกทุเรียนด้านวิธีการป้องกันโรคและกำจัดแมลงศัตรูเกษตรกรส่วนมากใช้สารเคมีฉีดพ่น หากใช้ในปริมาณที่มากเกินไปจะส่งผลกระทบต่อผลผลิต รวมถึงสุขภาพของเกษตรกร ฉะนั้นควรมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้เรื่องการใช้สารเคมีให้เหมาะสม และควรลดปริมาณการใช้สารเคมีให้น้อยลง ให้ส่งเสริมวิธีการป้องกันจัดการด้วยชีววิธี

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพการปลูกทุเรียนของเกษตรกร ตำบลถ้ำสิงห์ กับพื้นที่อื่น ๆ ในจังหวัดชุมพรหรือภาคอื่น ๆ แล้วนำผลวิจัยมาเปรียบเทียบกัน

2. ควรศึกษาแนวโน้มการปลูกทุเรียนของเกษตรกร ในพื้นที่อื่น ๆ ซึ่งแหล่งปลูกทุเรียนลำดับต้น ๆ ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดยะลา และจังหวัดนครศรีธรรมราช แล้วนำผลวิจัยมาเปรียบเทียบกัน

3. ควรวิจัยในเรื่องปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการปลูกทุเรียนของเกษตรกรในเชิงลึก

สรุป

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพการปลูกทุเรียนของเกษตรกร ตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับสภาพการปลูกทุเรียน ซึ่งจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับด้านสภาพดินที่ปลูกทุเรียน ด้านความถี่การใส่ปุ๋ยทุเรียน และด้านรูปแบบการจำหน่ายทุเรียน สำหรับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับสภาพการปลูกทุเรียน พบว่า จำนวนแรงงานในการปลูกทุเรียนมีความสัมพันธ์กับด้านลักษณะพื้นที่ปลูกทุเรียน ด้านสภาพดินที่ปลูกทุเรียน ด้านโรคที่เกิดกับทุเรียน และด้านแมลงศัตรูที่เกิดกับทุเรียน และการเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรมีความสัมพันธ์กับสภาพการปลูกทุเรียน พบว่า สื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับด้านพันธุ์ทุเรียน ด้านสภาพดินที่ปลูกทุเรียน และด้านความถี่การให้น้ำทุเรียน

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการปลูกทุเรียนโดยรวม ได้แก่ อายุ พื้นที่ปลูกทุเรียน รายจ่ายในการปลูกทุเรียน และรายได้จากการปลูกทุเรียน ดังนั้นเกษตรกรมีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงการปลูกทุเรียนโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย

เอกสารอ้างอิง

- Office of Agricultural Economics. 2014. The agricultural situation and outlook for 2014. Available Source: http://www.oae.go.th/download/journal/trends_FE B2557.pdf, August 18, 2015. (in Thai)
- Office of Agricultural Economics. 2015. Durian production. Available Source: <http://www.oae.go.th/download/prcai/farmcrop/durian.pdf>. November 5, 2015. (in Thai)
- Koprkitngam, P. 1995. The Application of Fungicides and Insecticides in Durian by Growers in Changwat Chanthaburi. Reseach Report : Master of Science. (Agricultural) Kasetsart University. (in Thai)
- Thardphaiboon , P. 2003. Factor Relating to Durian Grower's Awareness of Health and Environmental Effects on Agricultural Chemical Utilization in Chanthaburi Province. Reseach Report : Master of Science. (Agricultural) Kasetsart University. (in Thai)
- Kritayakulchat, T. 2008. Review of Situation and Forecasting the Trend of production and marketing of Durian. Reseach Report : Master of Science. (Agro – Industry Technology Management) Kasetsart University. (in Thai)
- Niyamangkoon, S. 2013. Social science research methodology and statistical. The messege (in Thai)